

**ДЖЕК
ЛОНДОН**

AAVOILLA
ULAPOILLA

Джек Лондон

Aavoilla ulapoilla

«Public Domain»

Лондон Д.

Аавоilla ulapoilla / Д. Лондон — «Public Domain»,

Содержание

I luku: Sisarukset	5
II luku: Drakoniset parannukset	8
III luku: Tiili-Simson	11
IV luku: Voittajallakin on voittajansa	16
V luku: Jälleen kotosalla	19
Конец ознакомительного фрагмента.	21

Jack London

Aavoilla ulapoilla

I luku: Sisarukset

Ensinnä he juoksivat valkoisen rantahietikon poikki hyrskyjen kohistessa takana, ja maantielle ennätettyään he heittäytyivät polkupyöräinsä selkään ja kiitivät vihannoivan puiston halki. Heitä oli kaikkiaan kolme, kolme poikaa yllään kirjavat rapikkomekot, ja he porhalsivat pitkin polkupyörätietä oikein henkensä uhalla, kuten kirjavamekkoisten poikain on tapana. Kenties he ajoivat nopeammin kuin lait ja asetukset sallivat? Ainakin olivat puistonvartijat sitä mieltä; mutta he eivät olleet aivan varmoja asiasta, vaan tyytyivät vain varottamaan, kun pojat suhahtivat ohitse. Nämä noudattivatkin heti huomaustusta, mutta jo seuraavassa polvekkeessa se unohtui heiltä, mikä muuten on myöskin kuvaavaa koreamekkoisille poikasille.

Golden Gate [*Golden Gate*, noin 1,5 km pituinen ja 6,5 km levyinen salmi, yhdistää San Franciskon lahden kaupungin pohjoispuolella mereen. Suom. huom.] puiston halki he ajoivat edelleen San Franciskoon ja viilettivät pitkiä myötämäkiä niin hurjalla vauhdilla, että jalkamiehet pysähtyivät levottomina heidän jälkeensä tuijottamaan. Sitten heidän koreiden mekkojensa näki vilahtelevan kaupungin kaduilla. Pojat tekivät alinomaa mutkia välttääkseen suuria mäkiä; mutta milloin mäkeä ei käynyt karttaminen, silloin polkimet pantiin vinhasti pyörimään, jotta nähtäisiin, kuka ensimmäisenä huipulle ehtisi.

Sitä poikaa, joka tavallisesti saapui ensinnä ja johti kilpa-ajoa, toverit nimittivät Joeksi. Tässä leikissä oli "seurattava Jussia", ja "Jussina" oli juuri Joe, joukon karskein ja reippain poika. Mutta kun toverukset ajoivat läntisen kaupunginosan halki, sivuuttaen suuria ja upeita loistopalatseja, ei hän enää nauranutkaan yhtä äänekkäästi eikä niin useinkaan kuin ennen, vaan hiljensi huomaamatta vauhtiaan, kunnes joutui takapäähän. Laguna- ja Valleja-katujen risteyksessä toverit kääntyivät oikealle.

- Näkemiin, Fred! hän huusi vasemmalle poiketen. – Heipä hei, Charley!
- Tulethan sitten illalla? huusivat toiset vastaukseksi.
- En tule – en minä voi tulla tällä kertaa, hän vastasi.
- Mitä turhia – tule pois! pyysivät toverit.
- En tule, minun täytyy pöntätä illalla – hei vain!

Hän näytti vakavalta ja hiukan alakuloiseltakin jatkaessaan yksin matkaansa. Sitten hän alkoi päättäväisesti viheltää; mutta vihellys vaimentui melkoisesti, kävi lopulta peräti heikoksi ja laimeaksi ja hupeni viimein kokonaan, kun hän suuntasi pyöränsä suuren kaksikerroksisen kartanon ajotielle.

- Kas vain, Joe!

Hän epäröi hieman kirjastohuoneen ovelta, hän tiesi kyllä, että sisällä istui Bessie lukea jutuuttaen läksyjänsä. Varmaankin hän suoriutuisi niistä pian, tuumi Joe; ainahan hän ennätti lukea läksynsä ennen päivällistä, ja päivällinen syötäisiin kyllä muutaman minuutin perästä. Hänen omat läksynsä sitä vastoin – niin, niihin ei oltu koskettukaan. Tämä ajatus harmitti häntä. Siinä oli jo kyllin, että ihmisellä oli sisar – joka päälle päätteeksi työntyi olkapäätä vasten nojautumaan, kun toinen parhaillaan läksyjänsä luki. Hän tiesi hyvin itse, ettei hän suinkaan ollut tyhmä. Mutta hän ajatteli alituisen muita asioita – sille ei mahtanut mitään – ja taisi harvoin läksynsä.

- Joe kulta, tulehan tänne! kutsui ääni hiukan valittaen.
- No – mikä nyt on? Joe virkkoi työntäen kärsimättömästi oviverhon syrjään.

Hän lausui sanat äreällä äänellä, mutta katui melkein samassa tuokiossa, kun kohtasi pienen, hennon tytön kummastelevan, vakavan katseen. Tyttö istui ison pöydän ääressä, jota peittivät korkeat kirjakasat. Hän oli kyyristynyt lyijykynä ja piirustusvihko kädessään niin mahtavaan lepotuoliin, että näytti siinä vieläkin hennommalta ja aremmalta kuin todellisuudessa oli.

– Mitä, pikku sisko, oikein haluat? virkkoi Joe ystävällisemmällä äänellä ja astui tytön luo. Sisar tarttui hänen käteensä ja painoi sitä poskeaan vasten.

Mielistellen hän ojentui lähemmäksi veljeänsä.

– Mikä sinua vaivaa, Joe kulta? Etkö kertoisi sitä minulle? hän uteli hellästi.

Mutta poika oli vaiti. Hänestä oli naurettavaa uskoa huoliaan pikku sisarelle, vaikka tällä sattuikin olemaan paremmat todistukset kuin hänellä itsellään. Ja naurettavaa oli sekin, että sisko rupeaa tiedustelemaan hänen huoliaan.

Kylläpä hänellä on pehmeä poski, mietti Joe, kun tyttö hiljaa painoi kasvojaan hänen kättänsä vasten. Kun nyt vain voisi temmata sen pois – tähän oli niin peräti narrimaista. Mutta silloin Bessie tietysti olisi tuntenut mielipahaa; tyhjästähän ne tytöt pahastuvat, hän tuumi.

Tyttö piteli hänen kättään siten, että saattoi suudella kämmenpuolta. Oli aivan kuin ruusunlehti olisi pudonnut sille – ja sellainen oli hänen tapansa uudistaa kysymyksensä.

– Ei minua mikään vaivaa, lausui Joe vihdoinkin; mutta siitä huolimatta pääsi häneltä kuin vahingossa: – Tiedäthän sinä isäni.

Samassa Bessie näytti yhtä huolestuneelta kuin hän itsekään.

– Mutta onhan isä niin kiltti ja herttainen, Joe, hän alotti. – Miksi sinä et tahdo tehdä hänelle mieliksi? Ei hän vaadi sinulta liikoja, ja hän tarkottaa vain sinun omaa parastasi. Sinä et olekkaan huonopäinen, kuten toiset pojat. Jos vain viitsisit lukea hiukan...

– Lukea! huudahti Joe kiivaasti ja tempasi pois kätensä. – Taidat sinäkin ruveta läksyttämään minua. Pian kai kyökkipiika ja tallipoikakin veisaavat samaa virttä!

Hän työnsi kädet housuntaskuihin ja tuijotti eteensä ajatellen murheellista vastaisuutta, joka oli täynnään loputtomia läksyjä ja läksytyksiä.

– Eikö sinulla ollut muuta asiaa? hän kysyi ja kääntyi lähtemään.

Mutta sisar tarttui jälleen hänen käteensä. – Minulla olikin aivan toisenlaista asiaa, mutta sinä näytit niin pahantuuliselta, että minä luulin – tuota noin. – Hän vaikenä, mutta rohkaisi sitten taas mielensä. – Halusin kertoa sinulle, että meillä on aikomus lähteä lauantaina lahden poikki Oaklandiin ja käydä siellä vuoristossa.

– Keitä on mukana?

– Myrtle Hayes...

– Mitä? Semmoinen pikku letus? keskeytti Joe.

– Eipäs olekkaan mikään letus, sen minä takaan! vastasi Bessie vilkkaasti. – Hän on maailman parhaita tyttöjä!

– No, se ei sitten merkitse suuriakaan, kun tietää, minkälaisia tyttöjä sinä tunnet. Mutta jatka. Keitä muita sinne tulee?

– Pearl Sayther ja hänen sisarensa Alice ja Jessie Hilborn ja Sadie French ja Edna Crothers. Siinä ovat kaikki tytöt.

Joe tuhautti halveksivasti sieramiinsa. – No, entäs pojat sitten?

– Maurice ja Felix Clement, Dick Shofield, Burt Layton ja...

– Kyllä riittää – pelkkiä jänishousuja!

– Minä – minä ajattelin pyytää sinua ja Frediä ja Charleya, virkkoi tyttö hiukan vapisevin äänin. – Sen vuoksi minä kutsuinkin sinua.

– Mitä te sitten aiotte siellä toimittaa? kysyi Joe.

– Me kävelemme, poimimme kukkia – unikat ovat jo puhjenneet – syömme päivällistä jollakin hausalla paikalla ja – ja...

– Palaatte taas kotiin, lausui Joe päätteeksi.

Bessie nyökäytti päätään. Joe työnsi jälleen kädet taskuihinsa ja asteli edes ja takaisin.

– On siinäkin oikea sisarseura, hän virkkoi jyrkästi – ja yhtä tyttömäinen on ohjelmakin. Ei sellainen minulle maistu!

Bessie puristi yhteen vapisevat huulensa, mutta pysyttelihe urheana. —

No, mitä sinä sitten haluaisit? hän tiedusteli.

– Silloin minä otan kernaammin Fredin ja Charleyn mukaani ja toimitan jotain muuta – niin, jotain muuta!

Hän vaikeni ja katsahti sisareensa. Tämä odotti maltillisena hänen ratkaisuaan, mutta hän tunsu, ettei voinut tulkita tunteitaan ja mielihalujaan. Ja kun hän tuumaili kaikkea, mikä mieltä painoi, pääsi pahantuulisuus taas vallalle.

– Äh, et sinä ymmärrä mitään! hän kivahti. – Et sinä sellaisia ymmärrä. Sinä tahdot vain kulkea hienona ja esiintyä sievästi ja saada hyviä todistuksia. Et sinä välitä vaaroista ja seikkailuista ja muusta sellaisesta, etkä sinä piittaa reima pojista, joissa on uskallusta ja sisua ja muuta sellaista. Sinä pidät siivoista pikkupojista, joilla on valkoinen kaulus ja siistit vaatteet ja tukka aina jakauksella ja jotka istuvat vapaahetkensä sisällä ja opettajien hemmoteltavina ja saavat ylistystä ahkeruudestaan, kilteistä mammanpojista, jotka eivät joudu koskaan pälkääseen – ne kun käyvät vain poimimassa kukkia ja syömässä päivällistä tyttöjen seurassa. Kyllä se joukko tunnetaan – minä en siedä niiden hajuakaan, ei niissä ole sen enempiä sisua kuin lammaslauassa. Niin juuri – lampaita ne ovat kaikki tuollaiset. Mutta minä en olekaan mikään lammas, se on varmaa. Eikä minua haluta lähteä teidän huviretkillenne – sekin on varmaa – minä en tule mukaan!

Bessien ruskeissa silmissä kimmelsi kyyneliä, ja hänen huulensa vapisivat. Tämä harmitti poikaa sanomattomasti. Mitä kummaa tyttöillään on virkaa? – aina ne piipittävät ja väittävät vastaan ja ovat kuin mitkään. Ei heistä saanut tolkkua.

– Sinulle ei voi koskaan sanoa mitään, aina sinä rupeat irvistelemään, hän virkkoi tyynnyttellen.

– Enhän minä sillä mitään tarkottanut, Bess. En yhtään mitään. Minä...

Hän vaikeni avuton ja katseli sisartaan. Tyttö nyyhkytti, ja ruumis oikein värisi, kun hän koetti itkuaan tukahuttaa. Hänen poskilleen kieri; suuria kyynelkarpaloita.

– Voi teitä – te tytöt! huudahti Joe ja lähti harmistuneena huoneesta.

II luku: Drakoniset parannukset

Muutamia minuutteja myöhemmin Joe saapui päivällisaterialle. Hän oli vielä harmissaan ja söi sanaakaan virkkamatta, vaikka vanhemmat ja Bessie keskustelivatkin vilkkaasti.

Tuollainen se Bessie on, hän ajatteli jurona; ensinnä ulisee ja sitten seuraavassa silmänräpäyksessä taas nauraa ja hymyilee, ikäänkuin ei olisi mitään tapahtunut. Mutta sellainen ei hän itse ollut. Jos *hänelle* sattui käymään niin hullusti, että itkuun puhkesi, niin sitä asiaa ei hän unohtanut moneen päivään. Tytöt ne vain teeskentelivät – niin, se oli totinen tosi. Eivät he tunteneet sadattakaan osaa siitä, mitä sanoivat itkiessään. Kyllähän sen hyvin ymmärsi! Niin he tekivät vain siitä syystä, että se oli heistä hauskaa. Hyvin he voivat, kun saattoivat tehdä toisia onnettomiksi, varsinkin poikia. Sen vuoksi he aina teeskentelivät.

Näitä viisaita mietteitä hauteessaan hän tuijotti lautaseen eikä hyljeksinyt laisinkaan ruokaa; sillä Cliff Housesta ei kukaan paina Western Additioniin – kuten hän oli aamupäivällä tehnyt – saamatta tuimaa ruokahalua.

Isä loi toisinaan häneen ystävällisen ja hiukan huolestuneen katseen.

Sitä Joe ei huomannut, mutta Bessie sen näki – jok'ikisen silmäyksen.

Herra Bronson oli keski-ikäinen mies, voimakas ja tukevarakenteinen, olematta silti lihava. Kasvot olivat vakojen uurtamat ja kulmikkaat, piirteet ankarat, mutta silmät lempeät, ja erinäiset suun seutuvilla olevat juovat merkitsivät pikemmin leikillisyyttä kuin ankaruutta. Kauan ei tarvinnut sivullisen heitä tutkia, ennenkuin jo selvisi, kuinka suuressa määrin isä ja poika olivat toistensa kaltaiset. Kummallekin oli kuvaavaa sama leveä otsa ja voimakkaat leukaluut, ja jos otti huomioon ikäerotuksen, niin silmätkin olivat aivan yhtäläiset, kuten samaan palkoon kuuluvat herneet.

– No, miten sinulta luistaa, Joe? kysyi herra Bronson lopulta, kun päivällinen oli päättynyt ja he olivat juuri nousemaisillaan pöydästä.

– Enpä tiedä, vastasi Joe huolettomasti ja lisäsi: – Meillä on huomenna tutkinto. Siitäpähan sen saa nähdä.

– Minne sinä menet? tiedusteli äiti, kun poika aikoi poistua. Äiti oli hento nainen, jolla oli samanlaiset ruskeat silmät ja myöskin sama lempeä käytös kuin Bessiellä.

– Omaan huoneeseeni, vastasi Joe. – Lukemaan, hän lisäsi vielä.

Äiti taputti hellästi hänen päätänsä ja suuteli häntä. Herra Bronson hymyili hyväksyen, ja poika nousi joutuisasti portaita, lujasti päättäen päntätä ahkeraan, niin että voisi seuraavana päivänä suoriutua kunnialla tutkinnosta.

Huoneeseensa saavuttuaan hän lukitsi oven ja istuutui mukavasti pulpettinsa ääreen, joka oli laadittu käytännölliseksi ja pojan lukukammioon sopivaksi. Sitten hän silmäili kirjoja. Seuraavana aamuna häntä kuulusteltaisiin ensinnä historiassa, sen vuoksi oli parasta alottaa siitä. Hän avasi kirjan koirankorvan kohdalta ja alkoi lukea:

"Pian sen jälkeen kun Drakonin lait oli saatettu voimaan, syttyi sota Ateenan ja Megaran välillä, koska nämä molemmat kaupungit vaativat valtaansa Salamis saarta."

Tuopa oli helppoa, mutta mitä ne Drakonin lait olivatkaan? Siitä täytyi ottaa selko.

Hän oli peräti ahkera lukiessaan seuraavia sivuja, mutta sitten hän sattui kohottamaan katseensa kirjasta ja näki tuolilla mailapallonaamion sekä kintaan. Hänen puolueensa ei olisi mitenkään voinut viime lauantaina joutua tappiolle, ellei Fred olisi menetellyt kömpelösti. Kunpa Fred ei olisi silloin töhertänyt! Hän kykeni muutoin suoriutumaan sadasta vaikeasta heitosta perätysten, mutta juuri kun voitto oli kysymyksessä, hän saattoikin typeryys kaikkein helpoimmasta heitosta. Alkoi olla aivan välttämätöntä siirtää hänet kenttää valvomaan ja tehdä Jonesista maalivahti. Vaikka oli se Joneskin tavattoman kiihkeä; hän pystyi koppaamaan kuinka vaikean pallon tahansa, oli tilanne kuinka arveluttava hyvänsä, mutta ei voinut koskaan tietää, mitä hän aikoi tehdä saatuaan pallon käsiinsä.

Joe säpsähti. Oli tämäkin historian lukemista! Hän syventyi jälleen kirjaansa ja jatkoi: "Pian sen jälkeen kun Drakonin lait..."

Hän luki lauseen kolmeen kertaan ja muisti sitten, ettei ollutkaan ottanut selkoa Drakonin laeista.

Ovelle koputettiin. Hän käänsi lehtiä, niin että ne rapisivat kuuluvasti, mutta ei vastannut.

Koputus uudistui, ja hän kuuli Bessien huutavan: – Joe kulta!

– Mitä sinä haluat? hän kysyi. Mutta ennenkuin sisar ennätti vastata, hän lisäsi kiireisesti: – Et saa tulla. Minulla on paljon työtä.

– Minä vain arvelin, että voisoin auttaa sinua, virkkoi tyttö pyytävästi. – Minä olen jo valmis, ja minä ajattelin...

– Tietysti sinä olet jo valmis! Joe huusi. – Sinähän olet aina valmis!

Hän piteli molemmin käsin päätään voidakseen pysyttää katseensa kirjassa, mutta pallopelinaamio häiritsi häntä. Kuta innokkaammin hän koetti pitää katsettaan kirjassa, sitä selvempänä hänen sisimmässään esiintyi tuolilla lojuvan naamion kuva ja kaikki ne kilpailut, joissa se oli ollut mukana.

Ei, tämä ei käynyt päinsä. Hän paiskasi kirjan pulpetille nurin ja astui tuolin luo. Rivakasti hän heitti sekä naamion että kintaan vuoteen alle ja teki sen niin rajusti, että kuuli naamion kimmahtavan seinästä.

"Pian sen jälkeen kun Drakonin lait oli saatettu voimaan, syttyi sota Ateenan ja Megaran välillä..."

Naamiohan oli kimmahtanut takaisin seinästä. Mahtoikohan kimmahtaa niin kauas, että sen voi nähdä? Ei, hän ei katsoisi laisinkaan. Vähät siitä, vaikka se olisikin kierinyt esille. Se ei kuulunut historiaan. Mahtoikohan...

Hän kurkisti hiukkasen kirjan ylitse – ja siinä naamio makasi kuin makasikin irvistäen, aivan vuoteen syrjän alapuolella. Tämähän oli aivan sietämätöntä, mahdotonta oli lukea, kun naamio kujeili. Hän kävi jälleen vuoteen luo, otti naamion lattialta, astui vaatesäiliölle, heitti sen sinne ja lukitsi oven. Jumalan kiitos, että siitä pääsi! Ja nyt työhön! Hän istuutui uudelleen.

"Pian sen jälkeen kun Drakonin lait oli saatettu voimaan, syttyi sota Ateenan ja Megaran välillä, koska nämä molemmat kaupungit vaativat valtaansa Salamis saarta."

Niin, tuo ei ollut mitään kummaa, kunhan vain olisi tietänyt, mitä ne Drakonin lait olivat. Seinällä hohti himmeä kajastus, ja hän havaitsi sen äkkiä. Mistä se tuli? Hän katsahti ulos akkunasta. Laskevan auringon säteet valaisivat matalalla leijailevia kesäpilviä, jotka saivat lämpimän punertavan ja ruusunpunaisen värisävyn – siitä johtui tuo lempeä kajastus.

Pilvistä katse siirtyi alapuolella leviävän lahden pinnalle. Merituuli vaimeni päivän illetessä, ja muuan kalastaja-alus pyrki valkamaan Fort Pointin luo, liukuen hiljalleen viimeisten leyhkäin kuljettamana. Hiukan etäämpää kohosi kiemurteleva savupatsas eräästä hinaajalaivasta, joka veti kolmimasto-kuunaria ulapalle. Hän antoi katseittensa harhailta Martin Countyn puoleiselle rannalle. Raja, missä maa ja vesi yhtyivät, oli jo häipynyt pimeään, ja pitkiä varjoja ryömi kohti kukkuloita, kohti Tamalpais vuorta, jonka teräväpiirteiset ääriviivat kuvastuivat lännen taivasta vasten.

Voi, jospa hän, Joe Bronson, olisi tuolla kalastaja-aluksessa ja saisi purjehtia kotiin mukanaan meren syvänteiden saaliita. Tai jos olisi tuolla kuunarilla, joka lähti päivän laskiessa ulos merelle – ulos avaraan maailmaan! Se vasta olisi elämää, silloin vasta oikein eläisi, silloin vasta jotain merkitsisi. Mutta sen sijaan hän istui täällä huoneeseen salpautuneena ja kiusasi aivojaan lukemalla kansoista, jotka olivat kuolleet vuosituhansia ennen kuin hän oli syntynytään.

Mutta hän riistäysi vapaaksi akkunan äären taulusta, joka tuntui kahlehtivan häntä oikein ruumiillisella voimalla, ja kantoi sitten tuolinsa ja historiansa huoneen kaukaisimpaan loukkoon, minne istuutui selin akkunaan päin.

Hetkistä myöhemmin hän seisoj jälleen katselemassa uneksivasti ulos. Oli aivan käsittämätöntä, kuinka hän oli sinne joutunut. Sen verran hän muisti, että oli eräällä kirjan oikeanpuolisella sivulla

tavannut alaotsakkeen, jossa sanottiin: "Drakonin lait ja asetukset"; ja sitten hän oli saapunut akkunan ääreen aivan kuin unissakävijä. Kuinkahan kauan hän jo olikaan seisonut siinä? Kalastaja-alus, jonka hän oli nähnyt Fort Pointin edustalla, livahti juuri Meiggsin telakkaan – niin muodoin olisi jo pitänyt kulua kokonainen tunti. Ensimmäiset tähdet alkoivat tuikkia Tamalpais vuoren harjanteen yläpuolella.

Hän kääntyi huohtaen palatakseen loukkoonsa, kun korviin kajahti pitkä, kimeä ja läpätunkeva vihellys. Viheltäjä oli Fred! Hän huokasi vielä kerran. Vihellys toistui, ja sitten kuului vielä toinenkin vihellys. Se oli Charleyn vihellys! He odottivat kulmassa – miekkoiset!

No, tänä iltana ei kannattanut odottaa häntä. Kuului kaksinvihellys. Hän vääntelihe tuolillaan ja ähkyi. Ei, tänä iltana ei kannattanut odottaa häntä, hän toisti ja nousi samalla haavaa. Olihan tuiki mahdotonta lähteä heidän kanssaan ulos, ennenkuin oli saanut selkoa Drakonin uudistuksista! Mutta sama voima, joka oli kahlehtinut hänet akkunan ääreen, tuntui taas vetävän häntä huoneen halki, pulpetin luo; se pakotti hänet laskemaan historiansa muiden koulukirjain joukkoon, ja hän oli jo avannut oven ja joutunut puoliväliin eteistä, kun hän sen huomasi. Hän ponnisti silloin voimiaan ja aikoi palata sisään, mutta sitten juolahti hänen mieleensä, ettei haitannut, vaikka lähti hiukan jalottelemaan, ennenkuin ryhtyi jatkamaan työtä.

Vain hetkiseksi, hän lupasi itsekseen portaita laskeutuessaan. Astunta kävi yhä kiireisemmäksi – lopulta hän harppasi kolme askelmaa kerrallaan. Hän painoi lakin päähänsä ja vilisti täyttä laukkaa takaportista. Ja ennenkuin hän pääsi kadulle, olivat Drakonin uudistukset joutuneet yhtä kauas kuin Drakon itsekin – ja yhtä etäälle vastaisuuteen oli siirtynyt huomina tutkintokin.

III luku: Tiili-Simson

- Mitäs te aiotte toimittaa? kysyi Joe kohdatessaan Fredin ja Charleyn.
- Noutaa leijoja, vastasi Charley. – Joudu, me olemme jo odotelleet sinua kyllin kauan.

Kaikki kolme riensivät eteenpäin vuoren harjanteen laelle, mistä he näkivät Union-kadun syvällä alapuolellaan, melkein jalkainsa juuressa. Tätä paikkaa he nimittivät Hiidenpurnuksi, eikä nimi ollutkaan hulluimpia. Itseään he sanoivat vuorelaisiksi, ja vuorelaisten laskeutuminen Hiidenpurnuun oli heidän mielestään suuri seikkailu.

Näiden kolmen vuorelaisen parhaita huvituksia oli päästää leijoja ilmaan järjestelmällisesti ja taitavasti, ja monesti heidän onnistui saada kuusi, jopa kahdeksankin leijaa kohoamaan kilometrin pituisen langan varassa pilvien lähistölle liehumaan. Heidän täytyi usein uusia leijavarastonsa, sillä toisinaan katkesi lanka tai epäkuuntoon joutunut leija tempasi kaikki toiset mukanaan alas, tai myöskin sattui tuuli äkkiä lientymään, niin että leijat putosivat Purnuun, mistä niitä ei käynyt saaminen takaisin. Tähän oli syynä se, että Purnun nuorisot oli kavalaa ja rosvomaista joukkoa, jolla oli eriskummalliset käsitykset henkilökohtaisesta omistusoikeudesta.

Leijaonnettomuuden jälkeisenä päivänä saattoi nähdä saman leijan liitävän ilmassa kiinnitettyinä lankaan, joka ulottui Hiidenpurnuun purnulaisten majoihin. Siitä johtui, että purnulaiset, jotka kuuluivat kehittymättömään rotuun eivätkä tunteneet tieteellistä leijapurjehdusta, osottivat sitä suurempaa kekseliäisyyttä, kun oli koetettava hyötyä naapurien, vuorelaisten, keksinnöistä.

Paikkakunnalla oli muuan vanha merimies, joka myöskin hyötyi vuorelaisten leijaurheilusta; sillä hän oli perehtynyt purjehdukseen ja ilmavirtoihin ja myöskin kätevä ja pystyi valmistamaan parhaita leijoja, mitä konsanaan oli saatavissa. Hän asusti lähellä merta matalassa majassa, mistä hän vielä saattoi hämärtynein silmin seurata luodetta ja vuoksea sekä ohitse kulkevia laivoja, muistellen päiviä, jolloin hänkin liikuski ulapoilla.

Päästäkseen harjulta hänen majaansa täytyi poikien kulkea Hiidenpurnun kautta, ja sinne he paraillaan aikoivat. Usein he olivat käyneet noutamassa leijojaan päivällä, mutta tämä oli ensimmäinen retki pimeän aikana, ja he pitivät sitä vaarallisena seikkailuna, kuten se todellisuudessa olikin.

Hiidenpurnu oli suoraan sanoen köyhälistön kaupunginosa, jonka mutkittelevain ja ahtaiden katujen varsilla asusti tiheään sulloutuneena väkeä kaiken maailman kansakunnista, oikein yleismaailmallista sotkua. Pojat pyrkivät eteenpäin niin hyvin kuin taisivat lian ja tunkioden keskitse. Ilta oli vielä varhainen, kun he astelivat Purnun halki merikarhun mökkiä kohti, eikä heille tehtykään mitään pahaa, vaikka moni Purnun pojista katsoikin heihin karsaasti ja kivahti heille toisinaan ärsyttäviä haukkumasanoja.

Merikarhu ei valmistanut vain sellaisia leijoja, jotka lensivät mainiosti; hän pystyi tekemään sellaisiakin, jotka voi kääntää kokoon ja kuljettaa mukavasti mukanaan. Kukin pojista osti muutamia, ja kantaen näitä kääroihin pantuina kinalossaan he lähtivät palaamaan samaa tietä, mitä olivat saapuneetkin.

- Pitäkää tarkasti silmällä liigapoikia! neuvoi leijamestari. – Ne ovat juuri iltasin luovimassa.
- Emme me pelkää, vakuutti Charley. – Kyllä me heistä suoriudumme.

Mutta pojat, jotka olivat tottuneet harjanteen leveisiin ja rauhallisiin katuihin, hämmästyivät, jopa kauhistuivatkin sitä elämää, joka kuohui tässä tiheään ahdetussa korttelissa. Se tuntui heistä tiuhalta ja kummalliselta viidakkorämeeltä, jonka halki oli kahlattava. Ikäänkuin toisiaan suojataksaan he pysyttelivät aivan lähekkäin tässä kapeakujaisessa sokkelikossa, tuntien, kuinka vierasta ja tuntematonta kaikki tämä oli.

Lapsia kaiken ikäisiä ryömi kaduilla ja käytävillä heidän jaloissaan. Paljaspäisiä ja puoleksi puettuja naisia seisoi ovilla juoruamassa tai käyskenteli kaduilla kinalossa elintarpeiden rippeitä.

Kaikkialla haisi mädäntyneille hedelmille ja kalalle, happamalle ja löyhkäävälle. Isoja, paksuja miehiä tallusteli ohitse, ja pieniä repalemekkoja hapuili eteenpäin käsissään kuohuvat oluttuopit. Lakkaamatonta sorinaa, puhetta ja kaikkien kielten sekasotkua, kimeitä huutoja, toraa ja tappelua – koko Hiidenpurnu kiehui keskeytymättömänä hälinänä aito ihmiskeon tavoin.

– Uh! Kyllä tuntuu hyvältä, kun tästä pääsee, virkkoi Fred.

Hän puhui kuiskaten, ja Joe ja Charley nyökkäsivät päätään tuikeina. Heillä ei ollut halua jutella, he astuivat niin rivakasti kuin tungoksessa kävi päinsä. Heissä vallitsivat samat tunteet kuin matkamiehissä, jotka vaeltavat vaarallista ja vihamielistä tiheikköä.

Ja vaarat ja vihamielisyys vaanivat Purnussakin. Sen asukkaat näyttivät paheksuvan noiden ylhäältä saapuneiden muukalaisten vierailua. Pienet likaiset riiviöt lennättivät haukkumasanvoja heidän jälkeensä, kun he kulkivat ohitse. Toiset irvistelivät heille näennäisen urheina, mutta olivat valmiit pakenemaan havaitessaan ensimmäisen hyökkäysmerkin. Toisia inhottavia veijareita liittyi rähiseväksi joukoksi poikia seuraamaan, ja lauma kävi yhä rohkeammaksi sitä mukaa kuin se kasvoi.

– Älkää välittäkö heistä, neuvoi Joe. – Älkää olko tietävinännekään, astutaan vain edelleen.

Pian tästä pälkähästä jo päästäänkin.

– Eipäs, nyt vasta sellaiseen joudutaankin, virkkoi Fred puoliääneen.

– Katsokaappa tuonne!

Kadun kulmassa, jota he juuri lähenivät, seisoi neljä viisi heidän ikäistään poikaa. Katulyhdyn valo osui heihin ja osotti, että eräällä oli räikeän punainen tukka. Poika ei voinut olla kukaan muu kuin "Tiili-Simson", pahamaineisen joukkueen epäilty johtaja. Poikien mieleen muistui, että hän oli kahdesti johtanut joukkonsa harjanteelle ja saanut siellä nuorten kesken aikaan pakokauhun, niin että kaikki olivat päästä pahkaa syöksyneet kotiin, jonka jälkeen heidän isänsä ja äitinsä olivat puhelimitse kutsuneet hätään poliiseja.

Nähdessään kulmaan asettuneen joukkueen jälkiparvi hävisi silmänräpäyksessä, ilmaisten selvästi pelkoaan. Tämä vain lisäsi poikain levottomuutta, mutta silti he jatkoivat urheasti matkaansa.

Punatukka erosi joukostaan ja asettui poikien eteen, sulkien heiltä tien. Nämä koettivat kiertää, mutta hän ojensi käsivartensa esteeksi.

– Mitä te täällä toimitatte? hän tiuskasi. – Miks' ette pysy kotosalla?

– Me olemme juuri matkalla kotiin, virkkoi Fred sävyisästi.

Tiili-Simson kääntyi Joen puoleen. – Mitä sinulla on kainalossa? hän tiedusteli.

Joe pysyi tyyneenä eikä välittänyt toisesta. – Tulkaa, hän sanoi Fredille ja Charleylle ja aikoi astua liigan johtajan ohitse.

Mutta Tiili-Simson iski salamannopeasti häntä kasvoihin ja sieppasi yhtä sukkelasti leijakäärön hänen kainalostaan.

Joe huudahti käheästi, raivoisasti, unohti kaiken varovaisuutensa ja hyökkäsi vastustajansa kimppuun.

Sitä ei liigan johtaja ollut ilmeisesti odottanut, kaikkein vähimmän täällä hänen omalla alueellaan. Hän siirtyi taaksepäin, pidellen yhä kääröä, ja hänen mieltään raatelivat tappeluhalu ja saaliinhimo.

Jälkimmäinen pääsi voitolle, hän pyörsi ympäri ja pakeni nopeasti pitkin kapeata sivukatua ja yhä edelleen sokkelomaisia solia ja kujia myöten.

Joe tiesi painuvansa vihollismaan vaarallisiin keskuksiin, mutta hänen omistusoikeusvaistoaan ja ylpeyttään oli loukattu, ja niin hän ajoi kiivaasti pakenijaa takaa.

Fred ja Charley seurasivat, vaikka välimatka pitenikin yhä enemmän, ja heidän jäljessään riensi kolme liigapoikaa, jotka juostessaan päästelivät vihellysmerkkejä, varmaankin kutsuakseen saapuville liigan muut jäsenet.

Takaa-ajon jatkuessa vastattiinkin näihin merkkeihin eri tahoilta, ja pian näkyi parikymmentä tummaa olentoa juosta kipittävä Fredin ja Charleyn kintereillä. Pojat ponnistivat kaikki voimansa, jotta nopsajalkaisempi Joe ei pääsisi häipymään näkyvistä.

Tiili-Simson suuntasi matkansa erästä rakentamatonta alaa kohti aikoen pujahtaa jostain lymyaukosta. Hän oli jo entuudestaan varannut itselleen pakoteitä, jotka johtivat aitauksien lomitse, vajojen ja ulkokuoneiden yli ja pimeiden loukkojen läpi, missä paikkoihin perehtymätön ahdistaja pakostakin liikkui varovaisemmin ja ekysi helposti jäljiltä.

Mutta Joe tavotti Tiili-Simsonin, ennenkuin tämä ennätti määränpäähän, ja silloin molemmat horjahtivat kumoon ja kierivät loassa tukevasti toisiaan syleillen.

Fredin, Charleyn ja jälkijoukon päästessä paikalle he olivat jälleen pystyssä ja seisovat uhkaavina vastakkain.

– Mitäs sinä tahdot, mitä? huusi punatukkainen liigan johtaja kärkevästi. – Mitäs sinä tahdot? Annappas kuulla!

– Tahdon saada leijani, Joe vastasi.

Tämä ilmoitus sai Tiili-Simsonin silmät välkehtimään. Leijat olivat tavaraa, jota hänen itsensä suuresti teki mieli. – Silloin sinun täytyy ensin tapella! hän uhkasi.

– Minkä vuoksi? sanoi Joe harmistuneena. – Leijat ovat minun, hän lisäsi siten osottaen olevansa peräti tietämätön niistä omistusoikeus-käsitteistä, mitkä Hiidenpurnussa olivat vallalla.

Liiga, joka oli susilauman tavoin keräytynyt johtajansa taakse, alkoi kuorossa ulvoa ja naukua.

– Miksi minä rupeaisin niistä tappelemaan? toisti Joe.

– Siksi että minä tahdon, vastasi Simson. – Ja siitä, mitä minä tahdon, siitä ei pääse mihinkään. Ymmärrätkös?

Mutta sitä ei Joe ymmärtänyt. Hän ei tahtonut tunnustaa, että Tiili-Simsonin sana oli lakina San Franciskossa tai missään sen osassa.

Hänen kunnia- ja oikeuskäsitteitään oli loukattu, hänen verensä alkoi kuohua.

– Anna nyt ne leijat tänne, ja tee se heti paikalla, hän huusi uhkaavasti ja kurkotti kättään kääriä kohti.

Mutta Simson veti kätensä takaisin.

– Tiedätkös, kuka minä olen? hän kysyi. – Minä olen Tiili-Simson, enkä minä annakkaan kenenkä vain hypätä nokalleni!

– Anna hänen olla, kuiskasi Charley Joen korvaan. – Viis muutamasta leijasta! Älä välitä hänestä – lähdetään pois täältä.

– Leijat ovat minun, vastasi Joe synkkänä ja itsepäisenä. – Leijat ovat minun, ja minä aion ottaa ne takaisin.

– Ethän sinä voi tapella koko joukkoa vastaan, väitti Fred. – Vaikka voittaisitkin hänet, niin saisit kumminkin selkääsi noilta toisilta.

Liiga huomasi heidän neuvottelevan kuiskaten. Se arveli Joen puolestaan epäröivän ja alkoi jälleen ulvoa.

– Hoh, he pelkäävät! Jänistäkö? ivailivat nuoret veijarit. – Suutaan kyllä osaa soittaa, mutta pelkää, että siisti paita ryvettyy – mitäs mamma silloin sanoisi?

– Suu kiinni! kivahti johtaja kärkevästi, ja he tottelivat.

– Aiotko antaa minulle leijani? sanoi Joe ja astui päättävästi esiin.

– Tahdotkos sitten tapella niistä? virkkoi Tiili-Simson yhtä topakkana.

– Tahdon, vastasi Joe.

– Hei, tappelu, tappelu! Tulkaas katsomaan! ulvoi liiga täyttä kurkkua.

– No, minä kyllä pidän huolen siitä, että kaikki käy rehellisesti, virkkoi samassa karkea miesääni.

Kaikki tarkastelivat uteliaina miestä, joka oli huomaamatta lähestynyt ryhmää ja yhtäkkiä ilmotti aikovansa valvoa kaksintaistelua. Kadunkulman sähkölampun valossa pojat näkivät, että mies oli iso ja roteva ja puettu työvaatteisiin, kömpelöt jalkineet jalassa; housuja kannatti musta nahkahihna ja päässä oli musta rasvainen lakki. Kasvot olivat harmaat kivihiilen tomusta, avoimena reuhottavan karkean sinisen paidan välistä näkyi kaula ja luja rinta.

– Kuka te olette? tiuskasi Simson keskeytyksestä suuttuneena.

– Se ei kuulu sinuun, vastasi tulokas tylästi. – Mutta jos se tieto tekee sinut paremmaksi, niin minä olen lämmittäjänä Kiinaan lähtevässä laivassa ja aion pitää huolen siitä, että kaikki käy rehellisesti. Se on minun asiani; ja sinun asianasi on tapella rehellisesti. Iskekää nyt kiinni älkääkä nahjustelko siinä koko iltaa.

Nuo kolme toverusta olivat yhtä iloissaan lämmittäjän tulosta kuin Simson joukkoineen oli harmissaan. Liigalaiset neuvottelivat useita minuutteja, ja sitten Simson laski käärön erään toverinsa syliin ja kävi vastustajaa kohti.

– Tulehan sitten! hän virkkoi heittäen nutun yltään. Joe ojensi takkinsa Fredille ja hyökkäsi Tiili-Simsonia kohti. Hetkisen he seisoivat heristäen toisilleen nyrkkiä. Sitten Simson läimäytti salamannopeudella ankaran iskun, painui taitavasti kumaraan ja livahti saavuttamattomiin.

Joessa heräsi äkkiä kunnioitus vastustajan taitavuutta kohtaan, mutta siitä oli vain seurauksena se, että koko se suunnaton määrä itsepintaisuutta, mikä hänen luonnossaan piili, jännittyi äärimmilleen, ja hän päätti lujasti päästä voitolle.

Lämmittäjän läsnäolo vaikutti terveellisesti Simsonin tovereihin, jotka saivat tyytyä vain rohkaisemaan Tiili-Simsonia ja pilkkaamaan toista.

Molemmat pojat kiersivät yhtämittaa kehää, milloin hyökäten, milloin puolustautuen ja toisinaan jaellen tuntuvia iskuja. Kummankin taistelutapa oli aivan vastakkaista laatua. Joe pysytteli suorana ja hajasäärisenä; Simson taas kyyristelihe pää hartia välissä, oli alituisen liikkeessä hyppien, juosten ja turvautuen ainakin pariinkymmeneen erilaiseen temppuun, joita Joe ei tuntenut.

Neljännestunnin kuluttua kumpikin oli peräti uupunut, mutta Joe oli kuitenkin säilynyt vastustajaansa pirteämpänä. Ravinnon riittämättömyys, epäterveellinen elintapa sekä tupakan ylenmääräinen käyttö olivat heikontaneet liigan johtajaa, joka jo alkoi haukkoa henkeään.

Simson oli alkupuolella suuremman taitavuutensa tähden saanut pidellyksi vastustajaansa aika kovakouraisesti, mutta hän oli jo käynyt voimattomaksi ja hänen lyöntinsä heikoiksi. Tästä hän hurjistui ja turvautui hyökkäyssuunnitelmaan, joka ei tosin ollut epärehellinen, mutta ainakin karkea. Hänen tapanaan oli kaarrella toista, ponnahtaa äkkiä ilmaan ja iskeä kohti, sitten kyyristyä ja heittäytyä maahan Joen jalkoihin. Kun hän makasi maassa, ei Joe saattanut lyödä häntä, ja siten hän ryömi syrjään ja hypähti jälleen pystyyn, uudistaakseen saman liikkeen.

Mutta Joe kyllästyi siihen ja valmistautui ehkäisemään temppea. Hän viivytteli lyöntiään hetkeen, jolloin Simson aikoi kyyristyä alas. Simson kaatui, mutta sille puolen, minne Joen nyrkinisku oli hänet lennättänyt. Hän kellahti nurinniskoin ja kohosi sitten puoliksi, mutta jäi istumaan itkien ja huohottaen.

Toverit yllyttivät häntä nousemaan, ja hän koettikin pari kertaa, mutta oli liian uuvuksissa ja yönneistä lamaanuneena.

– Minä alistun, hän virkkoi. – Minä tunnustan saaneeni selkääni.

Liiga seisoj äänetönnä ja johtajansa tappiosta harmistuneena.

Joe astui esiin.

– Annappas nyt tänne minun leijani, hän lausui pojalle, joka piteli kääröä.

– Siitä ei tule mitään, sanoi eräs toinen liigan jäsenistä tunkeutuen Joen eteen.

Tälläkin nuorukaisella oli aivan tulipunainen tukka.

– Kyllä sinun täytyy löylyttää minutkin, ennenkuin saat ne takaisin, hän uhkasi.

– Sepä merkillistä, väitti Joe suorasukaisesti. – Johan minä olen tapellut ja voittanut – siinä on tarpeeksi.

– Eikä ole, vastasi uusi vastustaja. – Minä olen Punapää-Simson.

Tiili-Simson on näes minun veljeni.

Tällä lailla Joe oppi tuntemaan vieläkin erään purnulaisten tavoista, josta hänellä ei ollut siihen mennessä ollut aavistustakaan.

– No hyvä, hän virkkoi, ja vääritys saattoi hänen taisteluhalunsa kiihtymään entistä enemmän. – Tulehan sitten!

Punapää-Simson oli veljeänsä vuotta nuorempi ja osottautui varsin epärehelliseksi tappelupukariksi. Suopeamielisen lämmittäjän oli useita kertoja sekaannuttava leikkiin, ennenkuin toinen Simson virui maassa ja tunnusti joutuneensa tappiolle.

Taas pyyteli Joe leijojansa lujasti uskoen, että tällä kertaa ne ainakin annettaisiin hänelle. Mutta silloin pyörähti esiin vielä kolmaskin poika, jonka tukan loistava, komea väri ilmaisi Joelle, että uusi vastustajakin kuului Simsonien valtiassukuun. Hän oli veljiään tuorempi vesa, rakenteeltaan hiukan hintelämpi ja niin pisamainen, että se näkyi selvästi sähkövalossakin.

– Älä luulekkaan pääseväsi käsiksi leijoihisi, ennenkuin olet antanut selkään minullekin! hän huusi kimeästi. – Minä olen Rusoharja-Simson, etkä sinä ole voittanut meitä, ennenkuin minäkin olen maassa!

Liiga huusi hyväksyvästi, ja Rusoharja-Simson kiskoi yltään tahraisen nuttunsa ja valmistautui otteluun.

– Oletkos valmis? hän tiedusteli Joelta.

Joe oli iskenyt rystysensä verille, hänen nenästään vuosi verta ja huulet olivat halkeilleet ja turvoksissa. Paita oli repeytynyt kaulasta vyötäreihin asti. Lisäksi hän oli loppenut uupunut ja hengitti työläästi.

– Kuinka monta Simsonia teitä oikein onkaan? hän kysyi. – Minä aion päästä kotiin, ja jos teidän perhekuntaanne yhä riittää, niin täytyy täällä olla koko yö.

– Minä olen viimeinen ja paras joukosta, vakuutti Rusoharja-Simson. – Jos minut voitat, niin saat leijasi – se on varma!

– No tuleppas sitten! huohti Joe. – Käy käsiksi vain!

Tosin suvun nuorimmalta puuttui veljiensä voima ja taito, mutta hän korvasi tämän puutteen kiihkoisalla, kissamaisella taistelutavallaan, joka pakotti Joen ponnistamaan rajusti. Hän luuli jo useita kertoja, että hänen oli kuin olikin annettava myöten tuolle pikku paholaiselle, mutta hän jännitti jälleen voimiaan ja jatkoi sisukkaana taistelua. Hän tunsu kamppailevansa periaatteen puolesta, ja sitä paitsi oli siinä hänen mielestään kysymyksessä kaikkien vuorelaisten kunnia – heidän edustajanaan hänen oli kunnostauduttava mistä hinnasta hyvänsä. Hän piti puoliaan ja kesti vaivoin vastustajansa nopeat ja herkeämättömät hyökkäykset, kunnes tämä nuori ja peräti kokematon miehenalku oli tyhjentänyt koko voimavarastonsa. Lopulta hänen täytyi tunnustaa, että Simsonin perhekunta oli joutunut tappiolle – ensimmäisen kerran elämässään.

IV luku: Voittajallakin on voittajansa

Mutta Hiidenpurnun elämä oli perin mutkallista. Nuo kolme vuorelaista saivat varsin pian kokea sen.

Ennenkuin Joe oli vielä ehtinyt ottaa haltuunsa leijojaan, näki hän hämmästyen, että kaikki hänen vihollisensa, vieläpä lämmittäjäkin, lähtivät hurjaa vauhtia kypälämäkeen.

Aivan samoin kuin pikku tytöt ja räyhäävät pikku vekarat olivat kadonneet Simsonin liigan lähestyessä, samaten tämä joukko hupeni uuden ja pelottavan hyökkäyksen tieltä.

Joe kuuli pakenevain kauhistuneina huutavan: – Kalaliiga! Kalaliiga! Ja hän olisi itsekin pötkinyt pakoon, ellei olisi viime taistelunsa jäljiltä ollut niin hengästyksissään, että käsitti mahdolltomaksi välttää vaaraa, minkälainen se sitten olisikin.

Fred ja Charley olisivat peräti mielellään paenneet sitä, mikä oli karkottanut tiehensä kuuluisan Simsonin liigan, vieläpä karskin lämmittäjänsä; mutta he eivät voineet jättää toveriaan pulaan.

Autiolle kadulle tuli parvittain tummia olentoja. Toiset piirittivät toverukset, toiset syöksyivät pakenevien jälkeen.

Valitushuudot ilmaisivat pian heidän tavottaneen pakolaiset, ja kun takaa-ajajat sitten palasivat, kuljettivat he mukanaan vastaan hangottelevaa Tiili-Simson parkaa, joka yhä vielä piteli leijakääröä.

Uteliaana Joe tarkasteli viimeksi saapuneen liigan jäseniä. He olivat seitsemästätoista neljäänkolmatta vuoden ikäisiä nuorukaisia, ilmetyitä pimeyden peikkoja. Eräitten kasvot olivat niin paheitten leimaamia, että Joe tunsu selkäpiitään karmivan, kun vain katsahdettiin heihin.

Kaksi heistä piteli häntä lujasti käsivarsista, ja Fredin sekä Charleyn täytyi alistua samaan kohtaloon.

– Kuulkaappas, vejarit, virkkoi eräs heistä käskevästi, esiintyen ikäänkuin muiden johtajana; tästä täytyy ottaa selko. Mitäs täällä on tekeillä? Mitäs kuria sinulla oli mielessä, sinä punapää kettu?

– En minä tehnyt mitään, vikersi Simson.

– Vai et tehnyt. – Johtaja pyörsi hänen kasvonsa lyhdynvaloa kohti.

– Kukas sinun naamataulusi on tuolla tapaa viirunnut? hän kysyi.

Tiili-Simson osotti Joe Bronsonia, joka silloin vuorostaan raahattiin esiin.

– Mitäs te täältä haette?

– Leijoja, vastasi Joe rohkeasti. – Tuo aikoi ottaa minun leijani.

Hänellä on ne juuri kainalossaan.

– Ahaa, vai on? Kuuleppas, Tiilipää, täällä ei suvaita varkautta. Sinulla ei ole juuri koskaan käsissäsi omaa tavaraa. Ja suorippas nyt tänne ne leijat ja pian.

Johtaja ojensi kätensä uhkaavin elein, ja Simson taipui, vaikkakin kiukusta itkien.

– Mitäs sinulla sitten on kainalossasi? tiedusteli johtaja Frediltä ja sieppasi samassa hänenkin käärönsä. – Kas vain, leijoja siinäkin! Ja ihan oikeita leijoja – tehdastavaraa. Mutta nyt te kyllä pääsette niistä, hän sanoi otettuaan haltuunsa myöskin Charleyn käärön. – Mitä kummaa näille kolmelle lurjukselle oikein pitäisi tehdä? hän virkkoi tuomarinäänellä.

– Mistä syystä meille pitäisi jotain tehdä? kysyi Joe tulistuneena. – Senkö tähden, että ryöstätte meiltä leijat?

– Eipä suinkaan, eihän sellainen tule kysymykseenkään, vastasi johtaja kohteliaasti; mutta te kuljetatte täältä salaa leijoja ja saatte aikaan häiriötä. Se on sopimatonta – niin juuri, sopimatonta!

Kun asema kerran oli vaihtunut sellaiseksi, että vuorelaiset olivat joutuneet yleisen huomion keskustaksi, riistäysi Tiili-Simson äkkiä vapaaksi takistaan, pujottelihe erilleen vainoojistaan ja hyökkäsi asumattoman alan poikki piilopaikkaan, jota hän oli tavotellut Joen häntä ahdistellessa.

Pari kolme liigalaista hyppäsi aidan yli ja lähti huudellen ajamaan häntä takaa. Pojat kuulivat kahlekoirain ulvovan ja jalkain tömisevän heidän rynnätessään laatikoitten ja kattojen yli. Sitten kuului veden loisketta, kuin tynnöri olisi kaatunut kumoon.

Muutaman minuutin perästä vainoojat palasivat takaisin melkoisen noloina ja märkinä ryöpystä, jonka Tiili-Simson lurjus oli heille valmistanut. Hän kuului paraillaan pilkkaavan ja uhkailevan heitä joltakin katolta, missä hän tunsii olevansa turvassa.

Tämä käänne tuntui saattavan johtajan hiukan ymmälle, ja hänen juuri vielä kerran kääntyessään toveruksien puoleen, kajahti pitkä ja omituinen vihellys – ilmeisesti jonkun etuvartijan varotusmerkki. Pian sen jälkeen varottaja saapui itsekin juosten liigan pääjoukon luo, joka jo oli alkanut peräytyä.

– Poliisit tulevat! hän huusi huohottaen. Katsahtaessaan samalle taholle Joe saattoi nähdä kaksi kypäräpäistä poliisia, joilla oli rinnassaan kirkkaasti palavat lyhdyt.

– Meidän täytyy livittää tiehemme, hän kuiskasi Fredille ja Charleylle.

Liiga oli jo lähtenyt kypälämäkeen ja sulki pojilta pakotien siltä puolen, ja vastaiselta taholta he näkivät poliisien lähenevän. He lähtivät silloin juoksemaan Simsonin piilopaikkaa kohti, ja poliisit kiiruhtivat jäljessä vaatien ankarin huudoin heitä pysähtymään.

Mutta nuoret jalat ovat nopeita, ja pelko tekee ne vieläkin nopeammiksi. Senpä vuoksi pojat ennättivätkin ensimmäisinä aidan ylitse ja syöksyivät sitten hurjaa vauhtia parin takapihan poikki.

He havaitsivat pian, että poliisit olivat hyvin leväperäisiä takaa-ajossaan. Varmaankin he olivat jo aikaisemmin olleet tekemisissä rotanreikien kanssa, sillä he lopettivat juoksun ensimmäisen aidan osuessa heidän tielleen.

Takapihoilla ei ollut mitään lyhtyjä, ja sydän kurkussa pojat hapuilivat pimeässä. Eräällä aukeamalla, joka oli täynnä tyhjiä hedelmälaatikoita ja rakennusaineksia, he saivat harhailla eksyksissä kokonaisen neljännestunnin. Kuinka tarkkaan he etsivätkin tietä, eivät he voineet löytää muuta kuin loputtomia hedelmälaatikkoröykkiöitä. Tästä rykelmästä he selviytyivät viimein erään vajan katolle – mutta sitten olikin edessä taas kanakoppeja täynnä oleva takapiha.

Hiukan kauempana he osuivat tapaamaan laitteen, joka oli toimittanut Simsonin vainoojille ryöppykylvyn.

Se oli perin mutkallinen vehje. Sille kohtaa, missä murrettu lauta päästi pojan ryömimään lauta-aidan lävitse, oli sovitettu pitkä salko siten, että pahaa aavistamattoman kulkijan oli ehdottomasti kolhaistava sitä. Salko oli asetettu sillä tavoin, että se lievimmästäkin kosketuksesta työnsi syrjään ison kiven, joka piti täpärälle sijotettua tynnöriä pystyssä. Kun kivi putosi, menetti tynnöri tasapainonsa ja tyhjensi sisältönsä sen niskaan, joka kulki alitse ja kolhaisi salkoa.

Pojat tutkivat laitetta mitä suurimmalla hartaudella. Heidän onnekseen tynnöri oli jo tyhjentynyt; muuten hekin olisivat saaneet kylmän kylvyn, sillä Joe, joka kulki ensimmäisenä, oli törmännyt salkoon.

– Mahtaakohan tämä olla Simsonin ansa? hän virkkoi hiljaa.

– Kyllä kai, arveli Fred; tai sitten jonkin toisen hänen joukkoonsa kuuluvan.

Charley nyhkäisi heitä varottaen käsivarresta.

– Hiljaa! Kuulitteko? hän kuiskasi.

Pojat kyyristyivät maahan.

Lähellä kuului joku puuhailevan jotain. He erottivat veden kohisevan sen virratessa vesijohdosta sankoon, ja sitten kuului lähestyviä askeleita. Pojat hiipivät vielä syrjemmälle ja saattoivat tuskin hengittää jännitykseltään. Heidän läheltään kulki tumma olento, se kiipesi laatikoille ja sitten ylemmäksi vajan katolle.

Siinä oli itse Tiili-Simson asettelemassa ansaansa.

He kuulivat hänen sijottavan kiven ja salon paikoilleen, nostavan tynnörin pystyyn ja täyttävän sen vedellä parista sangosta, jotka hän oli tuonut myötään.

Kun hän hyppäsi maahan noutaakseen lisää vettä, hyökkäsi Joe hänen kimppuunsa, iski hänet kumoon ja piteli häntä maassa.

– Nyt sinä pidät suusi, ymmärrätkös? hän virkkoi. – Minulla on sinulle asiaa.

– Sinäkö siinä oletkin? sanoi Simson niin helpotuksesta huohtaen, että toisetkin tunsivat sydämensä oikein keventyvän. – Mitä sinä täällä teet?

– Me tahdomme päästä täältä pois, sanoi Joe; ja mieluummin kaikkein lyhintä tietä. Meitä on kolme, ja sinä olet yksin...

– Hyvä on, hyvä on, vastasi liigan johtaja. – Kyllä minä näytän teille tien. Ei minulla ole mitään kaunaa teitä kohtaan. Seuratkaa vain mukana, älkääkä poiketko sivulle, niin pian pääsette oikealle tolalle.

Useita minuutteja myöhemmin he loikkasivat korkealta aidalta alas pimeään kujaan.

– Kulkekaa tätä katua, sanoi Simson; menkää sen jälkeen kahden korttelin verran oikealle ja poiketkaa sitten taas oikealle kolmen korttelin verran, niin joudutte Unionkadulle. Heipparallallallaa!

Pojat sanoivat hyvästi ja lähtivät astumaan kujaa myöten. Hetkisen kuluttua he kuulivat Tiili-Simsonin neuvovan:

– Kun ensi kerran tulette leijaretkelle, niin kyllä on parasta jättää ne kotiin!

V luku: Jälleen kotosalla

Pojat seurasivat Tiili-Simsonin ohjausta, pääsivät Unionkadulle ja muutta mutkitta vuorenharjanteelle.

Harjanteelta he katselivat takaisin Purnuun, mistä yhä kuului tiheään asutuille paikoille ominaista sekavaa sorinaa.

– Sinne minä en mene enää ikinä, sanoi Fred harmistuneena. – Kuinkahan sen lämmittäjän mahtoi käydä?

– Olipa onni, että pääsimme ehjin nahoin, virkkoi Joe filosofisesti.

– Hm, mitenkä lienee. Kyllä me kaksi saimme veromme ja sinä sitäkin enemmän, sanoi Charley nauraen.

– Niin, myönsi Joe; ja vielä pahemmin käy, kun ennätän kotiin. Heipä hei, pojat!

Takaportti oli suljettu, kuten hän oli odottanutkin, niin että hänen oli pakko kiertää ruokasalin puolelle ja kiivetä sisään akkunasta murtovarkaan tavoin.

Kun hän pääsi isoon käytävään ja kulki sen halki hiljalleen portaita kohti, astui isä ulos kirjastohuoneesta.

Hämmästys oli molemminpuolinen, kumpikin seisautui peräti kauhistuneena.

Joessa heräsi hermostunut halu nauraa. Sillä hän luuli tietävänsä tarkalleen, minkä näköinen hän oli. Toden teolla hän kuitenkin näytti paljoa kurjemmalta kuin olisi koskaan voinut luullakkaan.

Isänsä edessä seisovalla pojalla oli sekä lakki että takki yltyleensä katuloan peitossa, kasvoilla näkyi taistelun merkkejä, ja nenä varsinkin oli pahasti turvoksissa; toisessa ohimossa puunti haava, ja huulet olivat verillä ja paisuneet. Toisesta poskesta oli nahka hankautunut pois, rystyset vuotivat vielä verta; sitä paitsi oli paita repeytynyt kaulasta aina housunkaulukseen asti.

– Mitäs tämä oikein merkitsee, junkkari? sai herra Bronson lopulta lausutuksi.

Joe seiso i sanatonna. Kuinka oli hänen lyhyesti kuvattava koko illan tapahtumat? – sillä tietenkin oli hänen saatava mukaan kaikki, jotta voisi kunnolla selittää, kuinka oli joutunut niin surkeaan tilaan.

– Eikö sinulla ole kieltä suussasi? kysyi herra Bronson maltittomana.

– Minä olen ... minä olen...

– No, mitä sitten? sanoi isä rohkaisevasti.

– Minä olen ... niin, nähkääs, minä olin Hiidenpurnussa, onnistui Joen viimein änkyttää.

– Siltä sinä näytätkin – niin, juuri sellaiselta.

Herra Bronson puhui ankarasti, mutta jos hänen milloinkaan oli ollut vaikea tukahuttaa hymyä, niin tällä kertaa oli.

– Luullakseni, hän jatkoi, sinä et sentään tarkota paholaisten olinpaikkaa, vaan jotain San Franciskon osaa – vai kuinka?

Joe viittasi kädellään kuvaavasti sille taholle, missä Unionkatu sijaitsi, ja sanoi: – Tuolla alhaalla se on, isä!

– Kuka sen on Hiidenpurnuksi ristinyt?

– Minähän sen, sanoi Joe ikäänkuin olisi tunnustanut jonkin rikoksen.

– Hm. Nimi ei ole hullumpi ja todistaa sinulla olevan jonkinlaista mielikuvitusta. Vaikeata olisi parempaakaan keksiä! Varmaankin sinä koulussa suoriudut hyvin äidinkielessä.

Tuo olettaus ei lisännyt Joen rohkeutta, sillä äidinkieli oli ainoa aine, mitä hänen ei tarvinnut hävetä.

Pojan seistessä siinä äänetönnä, onnettomuuden ja häpeän perikuvana, ajatteli herra Bronson omia poikavuosiaan ja teki vertailuja. Hän tuns i ymmärtämystä, jota Joe ei olisi pitänyt laisinkaan mahdollisena.

– Mutta nyt sinä tarvitset ennen kaikkea kylvyn ja laastaria ja lyijyvettä, sanoi herra Bronson. Ja sitten aika vauhtia vuoteeseen. Sinä olet kyllä unen tarpeessa, ja siitä saat olla varma, että huomenaamulla olet aika kankea ja arka ruumiiltasi.

Kello löi yksi, kun Joe kietaisi peitteen tiukasti ympärilleen; ja hänen ensimmäinen huomionsa tämän jälkeen oli se, että häntä häiritsi varovainen, mutta itsepintainen koputus, joka tuntui jatkuvan satoja vuosia, kunnes hän ei enää jaksanut kuunnella sitä, vaan nousi istumaan ja avasi silmänsä.

Päivänvalo virtasi sisään akkunasta. Aurinko paistoi kirkkaana.

Hän ojensi käsivarsiaan ja haukotteli; mutta hänen lihaksiaan särki, ja kädet vaipuivat taas alas, nopeammin kuin olivat kohonneet.

Hän tuijotti ymmällään eteensä, kunnes illan tapahtumat taas palautuivat mieleen, ja hän alkoi ähkyä.

Koputus jatkui yhtä itsepintaisena, ja hän huudahti:

– Kyllä minä kuulen! Kuinka paljon kello on?

– Kello on kahdeksan, kuului Bessie sanovan oven takaa; ja sinun täytyy kiiruhtaa, jollet tahdo myöhästyä koulusta.

– Hyvänen aika. – Hän syöksähti vuoteesta, mutta voihkaisi jäykistyneiden lihastensa arkuudesta ja vaipui verkalleen ja varovasti tuolille.

– Mikset sinä herättänyt minua varemmin? hän nurisi viimein.

– Isä sanoi, että sinun täytyi saada nukkua.

Joe voihkaisi jälleen toiseen äänilajiin.

Sitten hänen katseensa osui historiaan, ja silloin hän taas voihkaisi uuteen äänilajiin.

– Hyvä on! hän huusi. – Mene sinä vain, minä tulen ihan paikalla.

Hän saapui ruokasaliin verraten siistissä kunnossa; mutta jos Bessie olisi nähnyt hänen nilkuttavan alas portaita, hän olisi varmaankin kummastellut, miksi veli astui niin varovaisesti ja toisinaan irvisti niin pahasti, kun jäseniä oikein pisti ja jomotti. Tavatessaan Joen ruokasalissa hän huudahti kuitenkin varsin säikähtyneenä ja juoksi hänen luokseen.

– Mikä sinun on, Joe? hän kysyi värisevällä äänellä. – Mitä on tapahtunut?

– Ei mitään, mutisi Joe sirotellen sokeria puuroonsa.

– Niin, mutta – , alkoi Bessie.

– Älä nyt viitsi, keskeytti Joe. – Minä olen tänään myöhästynyt, minun täytyy syödä aamiainen joutuisasti.

Juuri silloin Bessie osui kohtaamaan rouva Bronsonin katseen, ja seurauksena oli, että pikku neiti riensi tiehensä uteliaisuutensa tukahuttaen.

Joe oli siitä äidilleen kiitollinen, ja vielä suurempaa kiitollisuutta hän tunsikin, kun ei äiti tehnyt mitään huomautuksia hänen ulkomuotonsa johdosta. Isä oli tietysti jo kertonut hänelle. Saattoi olla aina varma siitä, ettei äiti väsyttänyt ketään turhilla tiedusteluilla.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.